

Negen jaar later....

In 1996 verlieten ze de opleiding Bloem ZB van AOC Midden Nederland in Houten. De 29 gediplomeerde leerlingen kijken met veel plezier op hun opleiding terug, de liefde voor het vak liep als een rode draad door hun schoolloopbaan. Wat doen ze nu? Slechts 12 van hen werken er nog in de bloemenbranche. Een aantal van de overigen is in verrassende beroepen terecht gekomen.

Kinderen vermaken zich opperbest in het kinderdagverblijf. Ze vinden het leuk wanneer juffrouw Angelique Baars hen vraagt te poseren voor een foto. Ze bestormen met veel enthousiasme de glijbaan en andere speeltoestellen om een levendige achtergrond te creëren. De kinderen krielen om haar heen. Hoewel Angelique nu met kinderen werkt, stond het bloemenvak centraal in haar schoolperiode. In 1993 meldde ze zich aan voor de BOL-opleiding Bloem ZB van AOC Midden Nederland in Houten. Drie jaar later verliet ze met 29 medeleerlingen gediplomeerd de opleiding. In gesprekken met deze groep vroeg *Groen Onderwijs* hen naar de achtergronden van hun schoolkeuze, hun ervaringen tijdens hun schoolopleiding en hun huidige positie op de arbeidsmarkt. Een van de gediplomeerden viel niet te traceren. Op de vraag waarom de 29 gediplomeerden voor de opleiding Bloem kozen, liep het woord 'creativiteit' als een rode draad door ongeveer de helft

van alle reacties. Daarnaast stelden enkele leerlingen dat ze graag met hun handen werkten. Ook hadden enkelen in hun vrije tijd al een baantje in de bloemenbranche. Hun positieve ervaringen motiveerden hen voor deze opleiding. Twee leerlingen noemen expliciet de liefde voor bloemen als motief. Ook gezinsomstandigheden spelen een rol. Zo exploiteerde één van de ouders een bloemenstal op de markt terwijl een andere leerlinge graag bij haar opa in de tuin werkte. Ook zagen enkelen hun keuze voor de opleiding Bloem als een logisch vervolg op hun vooropleiding aan een aoc verbonden vmbo-opleiding.

Leuk en gezellig

Hun eerste schoolweek deed al een beroep op hun creativiteit. Bij het zeilkamp op het IJsselmeer stonden ze voor onverwachte uitdagingen. Jessica Aartse: "Veel lol, je leert elkaar goed kennen." Ze herinnert zich nog dat ze er in slaagde alcohol aan boord te

smokkelen. Anderen maakten kennis met de onaangename kanten van het leven op het water. Zo verbleef één leerling door zeeziekte drie dagen aan dek. Ook verliet iemand door heimwee geteisterd het kamp vroegtijdig. Op de vraag naar verdere anekdotes tijdens hun schoolperiode verwachten buitenstaanders misschien doldwaze herinneringen met veel gooi- en smijwerk. Niets van dit alles, de woorden leuk en gezellig geven aan dat hun opleiding nagenoeg kabbelend voorbijging. Het vak stond centraal. Wendy Vlug: "We stimuleerden en wakkerden elkaars creativiteit aan." Een uitspraak van een docente over de samenstelling van bloemwerk staat Vincent Morbach nog het helderst voor de geest: "Minder is meer, meer is minder". De ervaringen bij activiteiten buiten de schoolmuren staan de meesten nog het helderst voor de geest. Zo loven leerlingen de praktijkschool in Ede, omdat ze daar vanuit een geheel andere invalshoek kennismaakten met het vak. Enkele leerlingen sprongen uit de band en

FOTO'S: GERRIT STRIJBIS

Angelique Schaap: "Na mijn schooltijd heb ik een half jaar in een Engelse bloemenzaak gewerkt. Na mijn terugkeer werkte ik nog een paar jaar in de bloemensector, maar koos vervolgens voor een SPW-studie. De opleiding in Houten beviel me uitstekend, maar de praktijk viel tegen. Je werkt tegen een laag salaris op tijden waarop anderen vrij zijn. Daarnaast komt je creativiteit niet uit de verf. Klanten besteden een maximaal bedrag aan bloemen en dan blijft je creativiteit beperkt tot een standaardboeketje. Nu werk ik in een kinderdagverblijf."

Sandra van Dorrestein: "Een langdurige ziekte maakte mij ongeschikt voor deze bedrijfstak. Dat vond ik jammer, want ik hield van mijn vak. Nu ben ik dienst van de gemeente Bunnik bij de afdeling Burgerzaken. Zo behoort het verstrekken van rijbewijzen en paspoorten tot mijn taak. Ik kijk terug op een leuke en afwisselende opleiding. Gezien het verloop van

mijn carrière, zou ik meer aan een bredere opleiding gehad hebben."

arriveerden na een bezoek in uitgaansgelegenheid Cheers te laat in het logeergebouw. Het gerucht gaat dat een leerlinge haar huidige partner in dit etablissement trof. Een excursie naar Parijs gaf wel aanleiding tot stuipreukingen. Een leerlinge drukte in het chemisch toilet van de touringcar op de verkeerde knop. De inhoud lag vervolgens voor het Louvre. Een docent bereidde zich voor de Eiffeltoren voor op slechtere tijden door onder grote hilariteit met een rolstoel te oefenen.

Modulaire systeem

De leerlingen tonen zich in het algemeen tevreden over hun opleiding. In het Stoas Onderzoek van 2002 naar positie van voltijds mao-leerlingen op de arbeidsmarkt nodigden de onderzoekers de deelnemers uit hun opleiding te evalueren. Zo vroegen de interviewers of hun opleiding voldoende aandacht besteedde aan onderwerpen als contactuele vaardigheden, vakken-

nis, inzicht in de bedrijfsvoering, aanpassingsvermogen en creativiteit. Ook *Groen Onderwijs* legde de oud-leerlingen deze vragen voor en gaf hen de mogelijkheid deze met goed, middelmatig of slecht te beantwoorden. Het valt op dat de leerlingen hun opleiding positief beoordelen. Het antwoord 'goed' klonk 42,4, 'middelmatig' 8,3 en 'slecht' 56 keer. Zo gaven op de vraag of hun opleiding voldoende aandacht heeft geschonken aan zelfstandig werken 27 leerlingen goed als antwoord. Creativiteit en initiatief scoorden ook goed: 22 leerlingen oordeelden positief, één gaf middelmatig als antwoord en vier vonden de aandacht voor dit onderwerp onvoldoende. Als slechtste onderdeel kwam de aandacht voor ICT-vaardigheden uit de bus: zes leerlingen noemden dit goed, twaalf middelmatig en elf slecht. Toch klinken er wel negatieve geluiden. Door de introductie van het modulaire systeem liep er nog wel eens wat mis. Vincent Morbach: "Er mankeerde nog wel wat aan het lesmateriaal." Mieke ten Haaf herinnert zich dat zij haar best deed om het

vak Boekhouden onder de knie te krijgen. Als één van de weinigen sloot zij dit vak met een voldoende af. Het stuitte me tegen de borst dat uiteindelijk iedereen om vage redenen een voldoende kreeg." Daarnaast verschillen de meningen over de samenstelling van het vakkenpakket. Enkelens hechten meer waarde aan een bredere opleiding met bijvoorbeeld aandacht voor de moderne talen terwijl anderen dit juist overbodig vonden. Hetzelfde geldt voor een vak als Lassen.

Gezin

Op dit moment werken nog 12 van de 29 leerlingen geheel of gedeeltelijk in het bloemenvak. De vier parttimers onder hen noemen hun gezinssituatie als motief. Drie van deze groep exploiteren een eigen onderneming. Zo werkte Vincent Morbach enkele jaren in een bloemenzaak in Chicago, maar zag zich door visumperikelen gedwongen terug te keren. Kort daarna startte hij een bloemenwinkel aan de rand →

Saskia Veltman: “Ik heb een half jaar in de bloemen gewerkt, hard gewerkt maar weinig verdiend. Daarna koos ik voor een commerciële functie bij een detacheringbureau. Met vier kleine kinderen verzorg ik nu het huishouden. Toch droom ik nog wel eens van het bloemenvak. Het lijkt me bijvoorbeeld leuk het bloemwerk te verzorgen voor grotere evenementen.”

Marlene Baars: “Ik heb een opleiding hbo-management gevolgd en ben nu actief als Hoofd Personeelszaken van een consultancybureau. De creativiteit van het bloemenvak spreekt mij nog steeds aan, maar ik denk dat je daar nu niet meer mee uit de voeten komt. De praktijk beperkt zich toch de productie van standaardboeketten. Ik adviseer opleidingen als deze meer aandacht te schenken aan de persoonlijke presentatie van leerlingen. In mijn huidige vakgebied zie ik hoe belangrijk dat is.”

van Amsterdam. Martine Sturkop opende recent een bloemenkiosk in Scheveningen en Wendy Verhoeven drijft een bloemenwinkel in Kerkdriel. Een leerlinge is, hoewel met goede vooruitzichten op een baan, nu werkloos. Drie concentreren zich volledig op de opvoeding van hun kinderen, twee volgen een andere opleiding. De overige leerlingen oefenen fulltime of parttime beroepen uit als tandartsassistente, medewerkster in een bouwmarkt, peuterleidster, receptioniste, personeelschef en redactiemedewerkster bij een tijdschrift.

Karige salaris

De leerlingen die uit het bloemenvak stapten, noemen diverse motieven.

Twee stapten door fysieke problemen noodgedwongen uit het bloemenvak. Mieke ten Haaf zei om emotionele redenen de bloemensector vaarwel: “Je maakt de mooiste dingen en na twee weken is alles verwelkt. Ik koos daarom voor een studie waarin je blijvende ontwerpen maakt.” Gezinsomstandigheden dwongen vier leerlingen hun baan op te zeggen. Anderen noemen de slechte betaling, de werkdruk en de arbeidsomstandigheden. Zo verdiende Hanny de Wijer na haar overstap naar een bouwmarkt enkele jaren geleden beduidend meer. Vier leerlingen noemen het gebrek aan uitdaging als motief. Ze dachten een baan te vinden waarin ze hun creativiteit de vrije loop konden laten, maar vervielen in routine. Na twintig bruidsboeketten en ander standaardwerk viel de uitda-

ging weg. Drie van de gediplomeerden in loondienst vinden dat de uitdaging het karige salaris ruimschoots compenseert. Melanie Slootweg: “In dit werk kan ik m’n ei kwijt.” Daarnaast vinden anderen dat een kantoorbaan met een weliswaar iets hoger salaris niet bij hun karakter past. Kim van Kouwen: “De hele dag achter een computerscherm is niks voor mij.” Ook blijven enkelen om financiële redenen bij hun werkgever hangen. ∞

Gerrit Strijbis

Wendy Verhoeven: "Met Penny Black in Kerkdriel heb ik nu een eigen bloemenzaak. Mijn ouders verkochten bloemen op de markt en die vonk sprong op mij over. Deze zaak zie ik als een enorme uitdaging. Maar ik zie nog wel meer kansen. Het lijkt me geweldig om ook zelf ontworpen schalen en vazen op de markt te brengen."

Caren de Roos: "Ik werk al zeven jaar bij een bloemenzaak in Schoonhoven en dat bevalt mij uitstekend. Wij maken veel exclusieve bloemstukken en mijn creativiteit komt daarbij uitstekend uit de verf. Dat sommige collega's bij bloemenzaken met een andere klantenkring door de sleur afhaken kan ik me echter wel voorstellen. Ik kijk tevreden terug op m'n opleiding hoewel ik de meerwaarde voor mijn vak van kunstgeschiedenis pas

nu ervaar. Ook mijn talenkennis komt in toeristische trekpleister als Schoonhoven uitstekend tot zijn recht."

Renu Taverne: "Na drie jaar in een bloemenzaak gewerkt te hebben, koos ik voor een andere baan. De eigenaar stopte, de slechte betaling en een knieblessure dwongen me een andere baan te kiezen. Nu werk ik als receptioniste bij brancheorganisatie Hiswa. De praktijkschool in Ede staat me nog het helderst voor de geest. Zaken als etaleren en instructies over omgangsgedrag spraken mij enorm aan. Ik vond wel dat de ontwikkeling van leidinggevende vaardigheden in onze opleiding ontbrak."

Van tandartsassistente tot ondernemer

Wat doen de in 1996 afgestudeerde leerlingen van de opleiding Bloem ZB van AOC Midden Nederland Houten anno 2005?

Jessica Aartse	werkloos
Marlene Baars	personeelschef
Elze van Ballegooijen	medewerkster bloemenwinkel
Jolanda den Burger	huisvrouw
Sandra van Dorresteyn	administratief medewerkster
Miranda van Dijk	tandartsassistente
Mieke ten Haaf	studente kunstacademie
Margriet de Hollander	redactioneel medewerkster
Vincent Morbach	ondernemer bloemenzaak
Mirella Karrenbelt	onbekend
Kim van Kouwen	medewerkster bloemenwinkel
Margreet Loseman	medewerkster bloemenwinkel
Marije van Luijtelaar	medewerkster bloemenwinkel
Jodi Mastenbroek	administratief medewerkster
Hanny van Ooijen	voedingsassistente
Monica Ploeg	opleiding zweminstructrice
Dominique Rensing	huisvrouw

Caren de Roos	medewerkster bloemenwinkel
Norine Ruiter	medewerkster bloemenwinkel
Angelique Schaap	peuterleidster
Melanie Sloomweg	medewerkster bloemenwinkel
Esther Son de Cerff	huisvrouw
Martine Sturkop	ondernemer bloemenkiosk
Renu Taverne	receptioniste
Bernadette van Veldhuizen	administratief medewerkster
Saskia Veltman	huisvrouw
Wendy Verhoeven	ondernemer bloemenzaak
Wendy Vlug	medewerkster bloemenwinkel
Hannie de Wijer	medewerkster bouwmarkt
Inge van Zeland	medewerkster bloemenwinkel

NB Bij de samenstelling van dit artikel zijn de meisjesnamen van de geïnterviewden gebruikt. Het Wellantcollege in Houten beschikt over adressen en telefoonnummers.